

Orientering hovedopptak barnehage 2026-2027

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
	Utvalg for kultur og levekår	

Rådmannens innstilling

Utvalg for Kultur- og levekår tar saken om hovedopptak barnehage 2026-2027 til orientering

Saken avgjøres av

Utvalg for kultur- og levekår

Vedlegg

Ingen

Dokument i saken

- Lov om barnehager §16, §17 og §18
- Forskrift om saksbehandlingsregler ved opptak i barnehage
- Forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager
- Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver
- Vedtekter for de kommunale barnehagene i Hol kommune
- Vedtekter for Småtroll barnehage (privat)
- Søknader i Visma Flyt Barnehage (VFB)

Saksopplysninger

Hol kommune har en desentralisert barnehagestruktur med fem kommunale barnehager lokalisert i Skurdalen, Geilo, Hol og Hovet. Barnehagene varierer i størrelse; Geilo barnehage, Vestlia barnehage og Hol barnehage er de største, mens Dagali & Skurdalen barnehage og Hovet barnehage er de minste. I tillegg finnes det én privat barnehage på Geilo.

Kommunen gjennomfører årlig et samordnet hovedopptak med søknadsfrist 1. mars. Barnehagemyndigheten i Hol kommune har ansvar for å gjennomføre det samordnede opptaket i tråd med barnehageloven, forskrift om saksbehandlingsregler ved opptak og gjeldende vedtekter for kommunale og private barnehager. Samordnet opptak innebærer at kommunen også håndterer opptak til private barnehager. Opptak skjer i samarbeid med styrerne i både kommunale og privat barnehage. Etter hovedopptaket gjennomføres løpende opptak. Opptaket kvalitetssikres gjennom kommunens internkontroll.

Barnehagemyndigheten forvalter søknadsprosessen, fatter vedtak om tildeling av barnehageplass og sikrer likebehandling av søkere. Barnehagemyndigheten gjør ikke vurderinger i denne saken knyttet til ansvar for drift, herunder videreføring eller avvikling av tilbud i den enkelte kommunale eller private barnehage. Slike vurderinger ligger til barnehageeier.

Barn som fyller ett år innen utgangen av august har rett til plass fra august samme år. Barn som fyller ett år i perioden september–november har rett til plass innen utgangen av fødselsmåneden. Barn med nedsatt funksjonsevne har prioritet ved opptak (§ 18), og kommunen skal sikre et individuelt tilrettelagt tilbud (§ 37). Retten til plass gjelder kun ved søknad innen hovedopptaket sin søknadsfrist.

Retten til barnehageplass gjelder i bostedskommunen. Hol kommune oppfylder retten dersom barnet tilbys plass i en av de tre barnehagene som er oppgitt i søknaden. Opptak skjer innenfor godkjent kapasitet og i tråd med gjeldende pedagog- og bemanningsnormer.

Arealnormen for leke- og oppholdsareal er 7 m² per barn under tre år og 5 m² per barn over tre år, jf. vedtekter for kommunale barnehager § 5. Den private barnehagen Småtroll følger kommunalt fastsatt arealnorm.

Før hovedopptaket for barnehageåret 2026–2027 søkte FAU og ledelsen i Hovet barnehage om å utvide kapasiteten fra 18 til 24 plasser. Søknaden er innvilget etter en samlet vurdering fra barnehagemyndigheten. Det må vurderes av administrasjonen og ledelsen i barnehagen om økt kapasitet utløser behov for økte ressurser for å oppfylle krav til pedagogisk bemanning og grunnbemanning.

Hovedopptaket ble annonsert i Hallingdølen (avis og nett), via innbyggerappen Friskus, på kommunens Facebook-side og barnehagene i Hol kommune sin Facebook-side. Det ble også publisert en informasjonsfilm.

I forkant av opptaket ble det 5. februar 2026 avholdt informasjonsmøte på helsestasjonen. Møtet omfattet blant annet informasjon om barnehagetilbudet, regelverk, opptaksprosess, foreldrebetaling og forventninger til foresatte når de har barn i barnehage.

Etter hovedopptaket er det tilnærmet fulle barnegrupper i Vestlia barnehage, Dagali og Skurdalen barnehage samt Hovet barnehage. Småtroll barnehage hadde ingen søkere med førsteprioritet. Familier med barn i Småtroll barnehage som har søkt overføring til Vestlia barnehage har fått innvilget dette. Det er per nå ikke avklart om Småtroll barnehage viderefører driften. Dersom driften avvikles vil kommunen få beskjed om dette via melding som går fra styrer i barnehagen til Utdanningsdirektoratet og Hol kommune. Ved eventuell nedleggelse vil barna få tilbud om plass i Geilo barnehage.

Det er ledig kapasitet i Geilo barnehage og Hovet barnehage.

Innen søknadsfristen 1. mars 2026 mottok kommunen 29 nye søknader og 12 søknader om overføring:

- 12 barn fikk innvilget overføring (alle søknader)
- 18 barn fikk førstevalget sitt
- 6 barn fikk andrevalget
- 2 barn fikk tredjevalget
- 3 barn står på venteliste med ønsket oppstart etter 1. januar 2027 (plasser tildeles inntil to måneder før oppstart, jf. vedtekter § 9)

Status barnehageplasser pr. 17.08.2026 (oppstart nytt barnehageår):

Barnehage	Eier	Ledig kapasitet ved oppstart nytt barnehageår (barn over 3 år)
Geilo barnehage	Kommunal	22 plasser
Vestlia barnehage	Kommunal	1 plass
Hol barnehage	Kommunal	16 plasser
Dagali & Skurdalen barnehage	Kommunal	1 plass
Hovet barnehage	Kommunal	5 plasser
Småtroll barnehage	Privat	14 plasser

Barn under 3 år teller to plasser. Barn over 3 år teller 1 plass. Det kan skje endringer frem mot oppstart nytt barnehageår.

Forhold til overordnet plan

- Kommunepanens samfunnsdel
- Kommunedelplan for barnehage og skole 2019-2031

Miljøkonsekvenser

Ikke vurdert

Økonomiske konsekvenser

Ikke vurdert

Vurdering

Hovedopptaket til barnehage for barnehageåret 2026–2027 er gjennomført i tråd med gjeldende lovverk, forskrifter og kommunale vedtekter. Opptaket er administrert av barnehagemyndigheten i samarbeid med styrerne i de kommunale og private barnehagene gjennom systemet Visma Flyt Barnehage og tilhørende internkontroll.

Saksbehandlingen følger bestemmelsene i barnehageloven §§ 16, 17 og 18, samt forskrift om saksbehandlingsregler ved opptak i barnehage. Kommunen oppfylder retten til barnehageplass etter barnehageloven § 16 ved å tilby plass i en av kommunens barnehager til barn som har søkt innen fristen for hovedopptaket. Dersom ønsket barnehage er full, tilbys plass i en annen barnehage. Foresatte kan samtidig stå på venteliste til ønsket barnehage. Opptaket er gjennomført som et samordnet opptak for både kommunale og private barnehager, jf. barnehageloven § 17.

Barn med prioritet etter lovverket er ivaretatt i opptaket. I henhold til barnehageloven § 18 har barn med nedsatt funksjonsevne prioritet ved opptak, og kommunen skal sikre et individuelt tilrettelagt tilbud.

Tildeling av plasser er gjort innenfor barnehagenes godkjenning og i samsvar med krav til areal, bemanning og pedagogisk bemanning, jf. forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager og gjeldende vedtekter for barnehagene i Hol kommune.

Kommunen har samlet sett tilstrekkelig kapasitet til å oppfylle retten til barnehageplass., men kapasiteten er skjevt fordelt mellom barnehagene og samsvarer i varierende grad med foresattes ønsker. Det er betydelig ledig kapasitet i Geilo barnehage og Hol barnehage, samtidig som enkelte barnehager har tilnærmet fulle barnegrupper. Dette kan medføre at ikke alle søkere får oppfylt sitt førstevalg av barnehage.

Småttroll barnehage har lav etterspørsel og betydelig ledig kapasitet, noe som gir usikkerhet om grunnlaget for videre drift. Dersom barnehagen velger å avvikle driften, vil barna som har fått tilbud om plass der bli ivaretatt ved tilbud om plass i Geilo barnehage.

Oppgitt ledig kapasitet må vurderes i lys av gruppesammensetning, alder på barna og krav til bemanning, og gir ikke nødvendigvis et fullstendig bilde av reelt tilgjengelige plasser.

Det er ikke kapasitet til å ta imot barn under tre år gjennom løpende opptak i Dagali og Skurdalen barnehage og Vestlia barnehage. I de øvrige barnehagene er det, basert på ledig kapasitet, mulig å tilby plass gjennom løpende opptak.

Tildeling av barnehageplass i løpet av barnehageåret er ikke en lovfestet rett på samme måte som ved hovedopptaket. Eventuelle opptak i løpet av året må derfor vurderes ut fra tilgjengelig kapasitet og gjeldende krav til bemanning og gruppesammensetning. Opptak av flere barn kan medføre behov for å øke bemanningen for å oppfylle krav til pedagogisk bemanning og grunnbemanning.

Kapasitetsbildet innebærer noen strukturelle utfordringer. Ved videre drift av alle barnehagene opprettholdes en desentralisert struktur med nærhet til tilbudet for innbyggerne, men dette kan samtidig medføre lav kapasitetsutnyttelse i enkelte barnehager. Dette kan gi økte driftskostnader per barn og utfordringer knyttet til effektiv ressursutnyttelse og bemanning.

Barnehagemyndigheten vurderer samlet at hovedopptaket for barnehageåret 2026–2027 er gjennomført i samsvar med gjeldende regelverk og kommunale vedtekter, og at retten til barnehageplass er oppfylt.